

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2010/2011. tanév

Filozófia - első forduló

Javítási-értékelési útmutató

1. Töltse ki a táblázatot!

Filozófus	Század(ok), amelyben élt	Egyik művének címe Például
Arisztotelész	i.e. 4.	Metafizika
Immanuel Kant	18. (19.)	A gyakorlati ész kritikája
Parmenidész	i.e. 6-5.	Tanköltemény
Aquinói Szent Tamás	13.	Summa Theologica
Nietzsche	19.	Így szólott Zarathustra
Platón	i.e. 5-4.	Állam
Wittgenstein	(19.)-20.	Logikai-filozófiai értekezés
Szent Ágoston	4-5.	Vallomások

16 pont	
---------	--

Minden jó példa elfogadható. A zárójeles század-jelölések beírása nem kötelező. (Az egy pont ezek beírása nélkül is megadható.) A műcímekben előforduló pontatlanság mértékétől függően adhatunk pontot. (Például fogadjuk el: Az Isten városáról, Isten városa, Isten országa) Több cím beírása esetén is csak egy pont adható.

2. Melyik filozófiai iskolára/irányzatra ismer?

Sorszám	Filozófiai iskola/irányzat	Képviselője például
1.	egzisztencializmus	J.P.Sartre
2.	racionalizmus	Descartes
3.	epikureizmus	Epikurosz

6 pont	
--------	--

3. Az alábbi fogalmakról írjon tömören, röviden 3-3 mondatot! (A fogalom jelentése, a hozzá kötődő filozófiai iskola, képviselő stb.)

Az alábbiak csak példák! Más jó megoldás is elfogadható!

A 3 pont megadható, ha a versenyző a fogalom **elfogadható magyarázatát** adta, és említett a fogalomhoz szorosan kötődő **filozófiai iskolát, képviselőt**.

Például

1. arkhé:

A preszokratikusoknál találkozunk ezzel a fogalommal. Jelentése kezdet, őanyag, őselv, alapelv, amiből minden keletkezik. A 4 legfontosabb anyagi arkhé a föld, a víz, a levegő és a tűz. Őselvnek tekinthető például a logosz vagy az On.

2. szubsztancia:

Arisztotelész elmélete szerint a szubsztancia önálló létező, a dolgok legvégső lényege. A szubsztancia lehet elsődleges és másodlagos. Mondatainkban az elsődleges szubsztanciák csak alanyként fordulhatnak elő.

3. logosz:

A logosz többjelentésű szó: szó, értelem, törvény stb. Hérakleitosz töredékeiben minden a logosz szerint történik, tehát a kozmosz rendező, alkotó elvét jelentheti. Hérakleitosz szerint a bölcsesség a logosz felismerése. A sztoikusok *világtörvény* értelemben használják.

4. idea:

Az idea forma, alak, minta, egy dolog lényege. Platónnál a dolgok örök és változatlan tiszta formái. Descartes-nál beleszületnek az elmébe. Locke-nál az elmében a tapasztalat alapján létrejövő fogalmak.

12 pont	
---------	--

4. Párosítsa a számokkal és a betűkkel jelzett megállapításokat!

1	A
2	B
3	D

3 pont	
--------	--

5. Értelmezés

A sztoikus filozófia lényegének megfogalmazása után elvárható a saját vélemény kifejtése.

10 pontot csak abban az esetben adjunk, ha ennek a két kritériumnak megfelel az írásmű. Az érvelés a rövid filozófiai esszé esetében is elengedhetetlen követelmény.

(Mindaz, ami nincs hatalmunkban - vagyis a rajtunk kívüli világ - a maga törvényei szerint működik, tehát könnyen fogadjuk annak történéseit. Bölcs magatartás elfogadni a fátumot, és harmóniát teremteni a külső világ és a belső világunk között.)

10 pont	
---------	--